

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ:

«Υποτιτλισμός στα Ελληνικά και σχολιασμός της ταινίας μικρού μήκους Ninety Seconds»

Ονοματεπώνυμο: Αθανασία Γεωργιάδου

Αρ.Μητρώου : Ξ2019120

Επιτροπή Εποπτείας :

Βιλελμίνη Σωσώνη (Επίκουρη Καθηγήτρια)

Μαρία Τσίγκου (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια)

Κέρκυρα, Οκτώβριος 2023

**Υποτιτλισμός στα Ελληνικά και σχολιασμός της ταινίας
μικρού μήκους Ninety Seconds**

**Subtitling of the short film Ninety Seconds and commentary
of the translation process**

Στις γυναίκες που με στήριξαν στην Ιθάκη μου

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	6
ABSTRACT	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
ΕΝΔΟΓΛΩΣΣΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΧΡΟΝΙΣΜΕΝΩΝ ΥΠΟΤΙΤΛΩΝ	9
ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΟ ΑΡΧΕΙΟ ΧΡΟΝΙΣΜΕΝΩΝ ΥΠΟΤΙΤΛΩΝ	41
ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ.....	71
1. Η ταινία	71
2. Τεχνικές προδιαγραφές	71
3. Ο σκοπός	72
4. Το οπτικοακουστικό κείμενο	72
5.Κανόνες, χωρισμός και συμπύκνωση υποτίτλων.....	72
5.1 Πρωτότυπο αρχείο	72
5.2 Μεταφρασμένο αρχείο.....	75
6. Μεταφραστικές δυσκολίες	77
6.1 Πολιτισμικά στοιχεία και διαχείριση των βωμολοχιών	77
6.2 Αντιμετώπιση της μεταφορικής χρήσης της γλώσσας.....	79
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	81
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	82
ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ	83

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία εξετάζει ενδελεχώς τον υποτιτλισμό της ταινίας μικρού μήκους *Ninety Seconds* η οποία σκηνοθετήθηκε από τον Kevin J. Mc Corry. Σε μια εποχή όπου η πρόσβαση σε ταινίες και σειρές από όλο τον κόσμο γίνεται με το πάτημα λίγων κουμπιών, η ανάγκη για υποτιτλισμό αυξάνεται όλο και περισσότερο. Ο ρόλος του αποτελεί κρίσιμο στοιχείο καθώς επηρεάζει σημαντικά την εμπειρία και την αντίληψη των θεατών. Εντούτοις, δεν περιορίζεται μόνο στη μετάφραση του διαλόγου από μία γλώσσα σε μία άλλη.

Το μεγαλύτερο ζήτημα κατά τη διαδικασία του υποτιτλισμού είναι οι χωροχρονικοί περιορισμοί. Ωστόσο, δεν είναι το μοναδικό. Συγκεκριμένα, θα εξεταστούν το πολιτισμικό πλαίσιο αλλά και το είδος της ταινίας καθώς και οι μεταφραστικές δυσκολίες και οι στρατηγικές που ακολουθήθηκαν κατά τη μεταφορά στα ελληνικά όπως η συμπίκνωση, ο χωρισμός και ο χρονισμός των υποτίτλων.

Λέξεις κλειδιά: ταινία, οπτικοακουστικό κείμενο, μεταφραστικές στρατηγικές, χρονισμός, πολιτισμικά στοιχεία

ABSTRACT

The present dissertation consists of subtitling the short film *Ninety Seconds* which was directed by the director Kevin J. Mc Corry. In an era where access to films and series from around the world is available at the touch of a few buttons, the need for subtitling is increasingly growing. Its role is a critical element as it significantly affects the viewers' experience and perception. However, it is not limited to translating dialogue from one language to another.

The biggest challenge in the process of subtitling involves the spatiotemporal constraints. However, it is not the only one. In the present study, the cultural context and the genre of the film will be examined as well as the translation difficulties and the strategies employed during the translation into Greek, such as condensation, line breaks and timing of subtitles.

Keywords: film, audiovisual text, translation strategies, timing, cultural elements

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η επιλογή της συγκεκριμένης ταινίας για υποτιτλισμό αποτελεί μια απόφαση που βασίζεται σε πολλούς παράγοντες και λόγους. Αρχικά, το έργο παρόλο που φαίνεται απλοϊκό διότι διακατέχεται σχεδόν αποκλειστικά από έναν αντίλογο μεταξύ των δύο πρωταγωνιστών, έχει μια πολυδιάστατη φύση. Κατά τη διάρκεια της πλοκής αναδεικνύεται ο ψυχολογικός πλούτος των χαρακτήρων και το βάθος των θεμάτων που είναι επίκαιρα και γνώριμα στο κοινό-πηγή αλλά και στο ελληνικό κοινό (κοινό-στόχος). Έτσι δημιουργείται και μια συναισθηματική σύνδεση με το κοινό.

Η μεθοδολογία μου περιλαμβάνει τη δημιουργία ενός πρωτοτύπου ενδογλωσσικού αρχείου χρονισμένων υποτίτλων (template) και τη μετάφραση αυτού στα ελληνικά. Μερικές από τις δυσκολίες που αντιμετώπισα κατά την πρώτη διαδικασία ήταν η κατανόηση της ομιλίας των δυο πρωταγωνιστών ιδιαίτερα λόγω της προφοράς τους και της ταχύτητας με την οποία μιλούσαν.

Όσον αφορά το μεταφρασμένο αρχείο κύριο μέλημα είναι η τήρηση των σωστών οδηγιών και η αντιμετώπιση των μεταφραστικών δυσκολιών. Έτσι, χρησιμοποιήθηκαν στρατηγικές ανάλογα με την κατηγορία των προβλημάτων όπως η συμπύκνωση των υποτίτλων, ο χωρισμός και ο χρονισμός. Σε σχέση με τη μεταφραστική διαδικασία, προτεραιότητα έχει η μεταφορά της πολιτισμικής πραγματικότητας της ταινίας στο ελληνικό κοινό και η εύρεση των κατάλληλων λύσεων για κάθε μεταφραστική δυσκολία.

ΕΝΔΟΓΛΩΣΣΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΧΡΟΝΙΣΜΕΝΩΝ ΥΠΟΤΙΤΛΩΝ

1

00:00:29,309 --> 00:00:30,623

<i>Good evening.</i>

2

00:00:30,792 --> 00:00:32,792

<i>Some more breaking news to you.</i>

3

00:00:33,076 --> 00:00:35,190

<i>We are just hearing
that a search is underway</i>

4

00:00:35,400 --> 00:00:36,766

<i>for a ten-year-old girl</i>

5

00:00:37,000 --> 00:00:39,413

<i>who has gone missing
from O'Sullivan's funfair</i>

6

00:00:39,633 --> 00:00:41,633

<i>in the city centre of Belfast.</i>

7

00:00:42,009 --> 00:00:44,589

<i>It is believed,
she went missing last night.</i>

8

00:00:44,879 --> 00:00:46,892

<i>Hundreds have taken to the streets</i>

9

00:00:47,094 --> 00:00:49,874

<i>of the city centre
to search for the young girl.</i>

10

00:00:50,105 --> 00:00:53,494

<i>However, there has been no sighting
of the child so far.</i>

11

00:00:53,724 --> 00:00:55,724

<i>More is to follow on this story</i>

12

00:00:55,940 --> 00:00:57,454

<i>as the search continues.</i>

13

00:00:57,692 --> 00:01:00,005

*<i>But, police are saying
they are hopeful </i>*

14

00:01:00,283 --> 00:01:02,380

<i> in finding the ten-year-old girl.</i>

15

00:02:46,919 --> 00:02:48,003

Hello Robert.

16

00:02:48,700 --> 00:02:49,803

It's been a while.

17

00:02:51,792 --> 00:02:53,403

Can I get you anything?

18

00:02:53,613 --> 00:02:56,019

A glass of water, coffee,

19

00:02:57,220 --> 00:02:58,796

a cigarette maybe?

20

00:03:02,775 --> 00:03:04,262

I hear you've been making

21

00:03:04,536 --> 00:03:07,269

something of a reputation

in here for yourself.

22

00:03:07,609 --> 00:03:10,122

Nice to know

that some things never change.

23

00:03:39,000 --> 00:03:41,806

I am not a man

normally lost for words, Roberto.

24

00:03:42,336 --> 00:03:43,903

I'm an analyst by nature.

25

00:03:44,173 --> 00:03:45,589

I seek the reasons why.

26

00:03:47,018 --> 00:03:49,431

I seek answers for the obstacles in life.

27

00:03:52,288 --> 00:03:53,400

But this time

28

00:03:54,737 --> 00:03:57,403

I find it difficult

to conjure up any sense of

29

00:03:58,173 --> 00:04:01,013

hope, or even assurance.

30

00:04:03,520 --> 00:04:05,734

Instead, I find myself lost in doubt.

31

00:04:07,027 --> 00:04:10,494

I'm lost in the translation

of where it all went wrong.

32

00:04:13,298 --> 00:04:15,225

All throughout my career, Robert

33

00:04:15,516 --> 00:04:16,890

I've always believed

34

00:04:17,114 --> 00:04:19,114

that even in the darkest of days

35

00:04:19,504 --> 00:04:22,310

there lies a shimmer of light, of hope.

36

00:04:23,747 --> 00:04:26,696

In the same way

that a single flame carries with it

37

00:04:27,039 --> 00:04:28,310

a shadow of darkness.

38

00:04:28,907 --> 00:04:31,127

A sense of... a sense of balance.

39

00:04:31,911 --> 00:04:33,203

If you will.

40

00:04:34,519 --> 00:04:36,999

The belief that stability
will be restored.

41

00:04:37,504 --> 00:04:39,504

And that justice will prevail.

42

00:04:40,213 --> 00:04:42,773

That has been my life
and my work, Robert.

43

00:04:47,205 --> 00:04:48,522

But this case...

44

00:04:51,711 --> 00:04:53,511

to think that I was hopeful,

45

00:04:53,994 --> 00:04:55,724

that we had a chance.

46

00:04:56,015 --> 00:04:57,308

But, I was foolish...

47

00:04:57,803 --> 00:04:59,056

I was naive to think

48

00:04:59,414 --> 00:05:02,003

that even

such an outcome could be possible.

49

00:05:03,530 --> 00:05:05,149

And as the months wore on

50

00:05:05,406 --> 00:05:06,417

as we...

51

00:05:06,737 --> 00:05:08,998

as we dug deeper down that rabbit hole

52

00:05:09,291 --> 00:05:11,998

I could see,

I could feel the change happening.

53

00:05:14,747 --> 00:05:16,787

I felt cold, I felt haunted.

54

00:05:17,720 --> 00:05:20,810

As if a veil of darkness
had descended over the case.

55

00:05:24,171 --> 00:05:26,291

And the unforeseen events that arose

56

00:05:26,623 --> 00:05:29,010

that contorted this case
in so many ways.

57

00:05:29,480 --> 00:05:31,809

Ways I can't even begin to explain now.

58

00:05:34,802 --> 00:05:37,508

The revelation of evidence
cut across this case

59

00:05:37,934 --> 00:05:39,614

like shattered glass.

60

00:05:40,017 --> 00:05:43,209

Impaling the skin

every time we uncovered new evidence.

61

00:05:43,888 --> 00:05:47,113

Instead of revealing it

deep in the cut of uncertainty.

62

00:05:49,406 --> 00:05:51,206

Ever since we found the body,

63

00:05:51,760 --> 00:05:52,620

Lila's body,

64

00:05:53,011 --> 00:05:55,313

I found myself growing more determined,

65

00:05:55,644 --> 00:05:56,810

more focused.

66

00:05:57,118 --> 00:06:00,491

Promising myself I would find
the son of the bitch who did this

67

00:06:00,802 --> 00:06:02,189

and make him pay.

68

00:06:05,604 --> 00:06:06,698

The truth is,

69

00:06:07,318 --> 00:06:09,511

I was blinded
by my own determination.

70

00:06:11,665 --> 00:06:13,345

And by my own ignorance.

71

00:06:18,410 --> 00:06:21,770

When all the time my attention
should have been elsewhere.

72

00:06:23,895 --> 00:06:25,208

On you, Gallagher.

73

00:06:27,243 --> 00:06:28,503

-Ninety seconds.

74

00:06:29,468 --> 00:06:30,614

Excuse me?

75

00:06:31,455 --> 00:06:32,790

Ninety seconds

76

00:06:33,300 --> 00:06:36,090

it's the time it takes

to take a child.

77

00:06:36,923 --> 00:06:38,716

A second of glancing away

78

00:06:40,096 --> 00:06:42,202

in a lifetime of consequences.

79

00:06:43,016 --> 00:06:44,912

Like a knife in plain sight.

80

00:06:46,790 --> 00:06:49,410

Did you know that on average

81

00:06:51,323 --> 00:06:55,503

140,000 children are reported missing
every year in the UK

82

00:06:57,911 --> 00:06:59,785

and 800,000 in the US.

83

00:07:01,936 --> 00:07:04,209

Staggering numbers to comprehend.

84

00:07:04,429 --> 00:07:07,263

Not all of these cases
can be dealt with, Robert.

85

00:07:07,508 --> 00:07:10,393

You know we have finite resources

and that certain things must...

86

00:07:10,797 --> 00:07:13,497

Some are given more priority over others.

87

00:07:13,704 --> 00:07:15,650

Don't you play that card with me.

88

00:07:15,775 --> 00:07:18,786

You know Lila's case
was always our number one priority.

89

00:07:19,021 --> 00:07:20,221

Was it, though?

90

00:07:20,923 --> 00:07:25,422

Since I have been in here,
I have had time to reflect.

91

00:07:26,732 --> 00:07:27,896

Time to ponder

92

00:07:28,811 --> 00:07:31,995

about the time wasted
on Lila's case.

93

00:07:33,119 --> 00:07:34,910

Areas that are open

94

00:07:36,243 --> 00:07:39,296

and are still yet unexplored.

95

00:07:39,698 --> 00:07:42,702

I didn't come here
to explain myself to you, Robert.

96

00:07:43,216 --> 00:07:45,089

Why are you here, O'Connor?

97

00:07:47,046 --> 00:07:47,912

Okay.

98

00:07:48,334 --> 00:07:51,110

-I want to know.

-You wanna know what happened?

99

00:07:51,506 --> 00:07:53,343

I want to know why you did it.

100

00:07:53,799 --> 00:07:55,505

-Natural instinct.

-Bullshit.

101

00:07:55,732 --> 00:07:58,278

You knew your motives,

you knew your intent.

102

00:07:58,569 --> 00:08:01,628

I told you not to interfere
with the police investigation.

103

00:08:01,816 --> 00:08:03,497

That we were handling it.

104

00:08:04,468 --> 00:08:08,098

The word handling
is irrelevant in your book, O'Connor.

105

00:08:09,822 --> 00:08:14,025

You had the evidence
and the killer in plain sight.

106

00:08:14,585 --> 00:08:17,379

Yet, you stated "Ignorance prevailed".

107

00:08:18,230 --> 00:08:19,307

Or so I am told.

108

00:08:19,813 --> 00:08:21,820

And what's that supposed to mean?

109

00:08:27,288 --> 00:08:28,694

You know what, Robert?

110

00:08:29,463 --> 00:08:32,413

For the past year
you've been a pain in my ass.

111

00:08:32,825 --> 00:08:34,499

I tried to reason with you.

112

00:08:34,835 --> 00:08:37,822

I tried to explain
the difficulty of the situation.

113

00:08:38,003 --> 00:08:39,910

But you didn't want to know then

114

00:08:40,143 --> 00:08:41,976

and you don't want to know now.

115

00:08:42,236 --> 00:08:43,410

So here it is.

116

00:08:44,579 --> 00:08:47,716

The actions you took
had nothing to do with justice.

117

00:08:48,142 --> 00:08:51,496

And no matter how hard

you tried to justify those actions

118

00:08:51,961 --> 00:08:53,694

you, of all people, Robert

119

00:08:54,099 --> 00:08:57,005

you do not trapeze

upon the line of good and evil.

120

00:08:57,370 --> 00:09:00,315

Do not lecture me about good and evil.

121

00:09:01,506 --> 00:09:03,710

Don't differentiate between the two.

122

00:09:04,142 --> 00:09:06,609

Good and evil balance on a fine line.

123

00:09:08,004 --> 00:09:11,810

And more than often,

evil seeps indicate

124

00:09:12,828 --> 00:09:15,214

tainting it, choking its roots.

125

00:09:15,502 --> 00:09:18,155

And you stand

the prime example of it, Robert.

126

00:09:19,161 --> 00:09:23,596

Tell me. What differentiates between you
and the scum out there?

127

00:09:24,012 --> 00:09:25,679

-Careful now, O'Connor.

-Why?

128

00:09:25,925 --> 00:09:28,593

Is it because you don't like
what you are hearing?

129

00:09:28,848 --> 00:09:32,574

Is it because deep down
you know the truth of your own actions?

130

00:09:35,630 --> 00:09:38,536

I think deep down
you know what you did was wrong.

131

00:09:38,839 --> 00:09:41,088

And that you can't bear
to live with the fact

132

00:09:41,363 --> 00:09:43,629

that two wrongs never make a right.

133

00:09:43,741 --> 00:09:46,201

And that you tried
to make up for past mistakes

134

00:09:46,402 --> 00:09:49,539

for allowing you daughter
to be taken from your care.

135

00:09:50,012 --> 00:09:53,724

Don't you dare and sit there
and act like you are above me.

136

00:09:54,339 --> 00:09:56,739

You talk about this veil of darkness.

137

00:09:57,193 --> 00:09:58,505

This burden.

138

00:09:59,096 --> 00:10:01,816

You have no idea

139

00:10:03,585 --> 00:10:04,891

what darkness is.

140

00:10:06,058 --> 00:10:08,025

Or what real pain is.

141

00:10:09,216 --> 00:10:12,160

To have your daughter
snatched from your side.

142

00:10:15,607 --> 00:10:17,541

I carry the burden every day.

143

00:10:20,058 --> 00:10:21,418

And I failed her.

144

00:10:22,406 --> 00:10:23,406

As her man.

145

00:10:25,346 --> 00:10:27,103

I failed her as a father.

146

00:10:30,012 --> 00:10:32,197

I am no saint, O'Connor.

147

00:10:32,820 --> 00:10:34,500

I never claimed to be.

148

00:10:36,079 --> 00:10:39,121

But killing the man,

149

00:10:39,311 --> 00:10:41,578

who raped and murdered my daughter,

150

00:10:43,323 --> 00:10:46,892

that is something

I will never apologize for.

151

00:10:51,505 --> 00:10:55,498

I do not ask for forgiveness from you.

152

00:10:56,556 --> 00:10:59,721

Nor do I ask

for forgiveness from the law.

153

00:11:01,576 --> 00:11:05,130

But when I found out that the man,
who lived across from me,

154

00:11:05,784 --> 00:11:07,598

was a known predator,

155

00:11:08,690 --> 00:11:09,810

I came to you.

156

00:11:10,712 --> 00:11:12,013

And I told you.

157

00:11:14,136 --> 00:11:15,723

And you didn't wanna know.

158

00:11:16,083 --> 00:11:18,190

And you still don't wanna know.

159

00:11:22,203 --> 00:11:25,070

So I had to take matters
into my own hands.

160

00:11:27,593 --> 00:11:31,989

I made it my moral responsibility

161

00:11:33,155 --> 00:11:37,010

to hunt that bastard
the way he hunted my Lila.

162

00:11:40,130 --> 00:11:42,130

And then my opportunity arose.

163

00:11:43,501 --> 00:11:46,501

When the stars aligned.

164

00:11:54,292 --> 00:11:56,252

I smashed his fucking head in.

165

00:12:00,432 --> 00:12:02,566

You talk about justice, O'Connor.

166

00:12:06,636 --> 00:12:08,622

Yet here we are one year on.

167

00:12:10,411 --> 00:12:12,211

And darkness still remains.

168

00:12:13,437 --> 00:12:15,370

And justice does not
prevail.

169

00:12:19,129 --> 00:12:21,703

I want justice for my Lila.

170

00:12:24,203 --> 00:12:27,085

Now you may not agree
with my form of justice.

171

00:12:27,509 --> 00:12:29,709

But as justice is still the same.

172

00:12:32,103 --> 00:12:33,970

An eye for an eye, O'Connor.

173

00:12:35,017 --> 00:12:36,697

I am paying for my sins.

174

00:12:58,268 --> 00:12:59,268

What's this?

175

00:13:00,108 --> 00:13:01,108

Read it.

176

00:13:09,322 --> 00:13:10,362

Raymond Brown

177

00:13:11,442 --> 00:13:14,016

The man you claimed
kidnapped your daughter.

178

00:13:15,683 --> 00:13:18,229

After your little crusade
for justice we...

179

00:13:18,815 --> 00:13:21,481

had forensic search Mr. Brown's home.

180

00:13:23,799 --> 00:13:26,180

We took Mr. Brown's DNA and fingerprints

181

00:13:26,450 --> 00:13:31,503

to match against samples
and marks taken from Lila's body.

182

00:13:35,712 --> 00:13:37,232

They did not match.

183

00:13:46,790 --> 00:13:47,790

No.

184

00:13:48,243 --> 00:13:50,243

Congratulations Mr. Gallagher.

185

00:13:51,010 --> 00:13:52,944

You murdered an innocent man.

186

00:13:59,118 --> 00:14:01,118

This is why I came here today.

187

00:14:02,642 --> 00:14:06,009

This is the last time

I will be seeing you, Mr. Gallagher.

188

00:14:06,302 --> 00:14:07,982

My time here has ended.

189

00:14:08,910 --> 00:14:11,323

Another body will oversee the case now.

190

00:14:20,819 --> 00:14:23,613

You speak of me
not understanding true pain.

191

00:14:24,123 --> 00:14:25,990

You're wrong, Mr. Gallagher.

192

00:14:27,400 --> 00:14:29,466

I know that pain only too well.

193

00:14:29,739 --> 00:14:33,199

And the burden of guilt
perching on your shoulders.

194

00:14:34,283 --> 00:14:35,963

Cause I too lost a son.

195

00:14:37,526 --> 00:14:40,099

That's the main reason
why I took this case.

196

00:14:40,619 --> 00:14:44,099

Because I understand
that pain and suffering only too well.

197

00:14:44,735 --> 00:14:48,681

But I didn't allow my emotions
become my actions, Mr. Gallagher.

198

00:14:49,626 --> 00:14:54,003

Because I knew that if I did,
if I became woven into your blackness

199

00:14:54,775 --> 00:14:58,568

then there would be no return,
no light at the end of the tunnel.

200

00:14:59,306 --> 00:15:02,611

Only the pain of your child
screaming for justice.

201

00:15:22,215 --> 00:15:25,955

I truly hope that one day
your family will get justice, Robert.

202

00:15:27,429 --> 00:15:29,595

So that your family may find peace.

203

00:15:30,914 --> 00:15:33,003

And that young Lila may find peace.

204

00:15:35,506 --> 00:15:37,186

You are not the bad guy.

205

00:15:38,813 --> 00:15:42,287

You are just a man

who's lost more than he ever should have.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΟ ΑΡΧΕΙΟ ΧΡΟΝΙΣΜΕΝΩΝ ΥΠΟΤΙΤΛΩΝ

1

00:00:29,309 --> 00:00:30,623

<i>Καλησπέρα.</i>

2

00:00:30,792 --> 00:00:32,792

<i>Μερικά έκτακτα νέα για εσάς.</i>

3

00:00:33,009 --> 00:00:36,989

<i>Μάθαμε ότι βρίσκεται σε εξέλιξη έρευνα
για ένα δεκάχρονο κορίτσι</i>

4

00:00:37,188 --> 00:00:41,885

<i>που εξαφανίστηκε στο λούνα παρκ Ο'Σάλιβαν
στο κέντρο του Μπέλφαστ.</i>

5

00:00:42,196 --> 00:00:44,196

<i>Εικάζεται ότι χάθηκε χθες βράδυ.</i>

6

00:00:44,913 --> 00:00:49,196

<i>Εκαντοντάδες έχουν βγεί στους δρόμους
για να αναζητήσουν το κορίτσι.</i>

7

00:00:49,492 --> 00:00:52,492

<i>Ωστόσο, μέχρι στιγμής
δεν έχει εμφανιστεί το παιδί.</i>

8

00:00:53,122 --> 00:00:57,030

<i>Θα ακολουθήσουν νέα για την υπόθεση
ενώ η έρευνα συνεχίζεται.</i>

9

00:00:57,400 --> 00:01:02,203

<i>Η αστυνομία όμως είναι αισιόδοξη
πως θα εντοπίσει το δεκάχρονο κορίτσι.</i>

10

00:02:46,919 --> 00:02:48,003

Γειά σου Ρόμπερτ.

11

00:02:48,700 --> 00:02:49,803

Πέρασε καιρός.

12

00:02:51,792 --> 00:02:53,403

Να σου φέρω κάτι;

13

00:02:53,613 --> 00:02:56,019

Ένα ποτήρι νερό, καφέ,

14

00:02:57,220 --> 00:02:58,796

μήπως ένα τσιγάρο;

15

00:03:03,003 --> 00:03:06,156

Άκουσα πως απόκτησες φήμη εδώ μέσα.

16

00:03:07,302 --> 00:03:09,802

Χαίρομαι που κάποια πράγματα δεν αλλάζουν.

17

00:03:39,000 --> 00:03:41,751

Δεν χάνω συχνά τα λόγια μου, Ρομπέρτο.

18

00:03:42,296 --> 00:03:43,803

Είμαι αναλυτής εκ φύσεως.

19

00:03:44,106 --> 00:03:45,421

Αναζητώ τους λόγους.

20

00:03:47,099 --> 00:03:49,207

Απαντήσεις για τα εμπόδια της ζωής.

21

00:03:52,288 --> 00:03:53,508

Αλλά αυτήν τη φορά,

22

00:03:54,737 --> 00:03:57,199

δυσκολεύομαι να αισθανθώ...

23

00:03:58,173 --> 00:04:01,013

ελπίδα ή άκομα και βεβαιότητα.

24

00:04:03,721 --> 00:04:05,845

Αντιθέτως, χάνομαι στις αμφιβολίες.

25

00:04:07,395 --> 00:04:10,022

Χάνομαι στη μετάφραση

για το τι πήγε στραβά.

26

00:04:13,298 --> 00:04:15,225

Σε όλη την καριέρα μου, Ρόμπερτ

27

00:04:15,516 --> 00:04:16,890

πάντα πίστευα

28

00:04:17,200 --> 00:04:19,493

ότι ακόμα και στις πιο σκοτεινές μέρες

29

00:04:19,781 --> 00:04:22,474

υπάρχει μια λάμψη φωτός,

μια λάμψη ελπίδας.

30

00:04:24,507 --> 00:04:27,927

Με το ίδιο τρόπο

που μια φλόγα φέρει μια σκιά.

31

00:04:28,907 --> 00:04:31,127

Ένα αίσθημα ισορροπίας.

32

00:04:31,911 --> 00:04:33,203

Αν προτιμάς.

33

00:04:34,626 --> 00:04:37,093

Η πίστη πως η ισορροπία θα αποκατασταθεί.

34

00:04:37,504 --> 00:04:39,504

Και η δικαιοσύνη θα επικρατήσει.

35

00:04:40,115 --> 00:04:42,715

Αυτή είναι η ζωή

και η δουλεία μου, Ρόμπερτ.

36

00:04:47,205 --> 00:04:48,522

Αλλά αυτή η υπόθεση...

37

00:04:51,497 --> 00:04:53,511

να σκεφτείς πως ήμουν αισιόδοξος,

38

00:04:53,994 --> 00:04:55,724

πως είχαμε μια ευκαιρία.

39

00:04:56,002 --> 00:04:57,308

Αλλά, ήμουν ανόητος.

40

00:04:57,708 --> 00:04:59,027

Ήμουν αφελής να σκεφτώ

41

00:04:59,414 --> 00:05:01,905

πως τέτοιο αποτέλεσμα θα ήταν εφικτό.

42

00:05:03,701 --> 00:05:05,194

Καθώς περνούσαν οι μήνες

43

00:05:05,559 --> 00:05:06,570

καθώς...

44

00:05:06,820 --> 00:05:08,893

καθώς σκάβαμε πιο βαθιά στον λάκκο,

45

00:05:09,192 --> 00:05:11,396

μπορούσα να δω, να νιώσω την αλλαγή.

46

00:05:14,807 --> 00:05:16,936

Ένωσα ψυχρός, στοιχειωμένος.

47

00:05:17,804 --> 00:05:20,810

Σαν να είχε καλύψει την υπόθεση

ένα πέπλο σκότους.

48

00:05:23,994 --> 00:05:26,295

Και τα απρόβλετα γεγονότα που προέκυψαν

49

00:05:26,523 --> 00:05:29,296

που διαστρέβλωσαν την υπόθεση
με τόσους τρόπους.

50

00:05:29,615 --> 00:05:32,106

Τρόπους που δεν μπορώ καν να εξηγήσω τώρα.

51

00:05:34,442 --> 00:05:37,915

Η αποκάλυψη των αποδεικτικών στοιχείων
διαπέρασε την υπόθεση

52

00:05:38,193 --> 00:05:39,873

σαν θρυμματισμένο γυαλί.

53

00:05:40,103 --> 00:05:43,949

Κάρφωνε την επιφάνεια της
κάθε φορά που ανακαλύπταμε νέα στοιχεία.

54

00:05:44,316 --> 00:05:47,189

Αντί να τα αποκαλύψει
στην κόψη της αβεβαιότητας.

55

00:05:49,446 --> 00:05:51,212

Από τότε που βρήκαμε το πτώμα,

56

00:05:51,613 --> 00:05:52,796

το πτώμα της Λάιλα,

57

00:05:53,605 --> 00:05:56,205

έγινα πιο αποφασισμένος, πιο
συγκεντρωμένος.

58

00:05:57,143 --> 00:06:00,390

Υποσχέθηκα στον εαυτό μου
πως θα έβρισκα αυτό το κάθαμα

59

00:06:00,709 --> 00:06:02,709

και θα τον έκανα να πληρώσει.

60

00:06:05,604 --> 00:06:09,357

Η αλήθεια είναι πως τυφλώθηκα
από την αποφασιστικότητα μου.

61

00:06:11,665 --> 00:06:13,345

Και από την άγνοια μου.

62

00:06:18,309 --> 00:06:21,203

Ενώ η προσοχή μου
έπρεπε να είναι στραμμένη αλλού.

63

00:06:23,895 --> 00:06:25,208

Σε εσένα, Γκάλαχερ.

64

00:06:27,004 --> 00:06:28,503

-Ενενήντα δευτερόλεπτα.

65

00:06:29,361 --> 00:06:30,507

Πως είπες;

66

00:06:31,455 --> 00:06:35,401

Ενενήντα δευτερόλεπτα

χρειάζονται για να απηχθεί ένα παιδί.

67

00:06:36,709 --> 00:06:38,796

Ένα δευτερόλεπτο να κοιτάξεις αλλού

68

00:06:40,096 --> 00:06:42,202

σε μια ζωή γεμάτη συνέπειες.

69

00:06:43,016 --> 00:06:44,912

Σαν μαχαίρι σε κοινή θέα.

70

00:06:46,790 --> 00:06:49,410

Ήξερες ότι κατά μέσο όρο

71

00:06:51,323 --> 00:06:55,503

140.000 παιδιά δηλώνονται ως αγνοούμενα

κάθε χρόνο στο Ηνωμένο Βασίλειο

72

00:06:57,911 --> 00:06:59,785

και 800.000 στις ΗΠΑ.

73

00:07:01,921 --> 00:07:03,794

Ασύλληπτοι αριθμοί.

74

00:07:04,080 --> 00:07:07,439

Δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν

όλες οι υποθέσεις, Ρόμπερτ.

75

00:07:07,623 --> 00:07:11,108

Ξέρεις έχουμε λίγους πόρους

και μερικά πράγματα πρέπει να...

76

00:07:11,308 --> 00:07:13,621

Σε κάποιες δίνεται προτεραιότητα.

77

00:07:13,826 --> 00:07:15,719

Μην μου παίζεις αυτό το χαρτί.

78

00:07:15,870 --> 00:07:18,404

Ξέρεις πως η Λάιλα

ήταν η προτεραιότητα μας.

79

00:07:18,900 --> 00:07:20,100

Ήταν, όμως;

80

00:07:20,923 --> 00:07:25,422

Από τότε που ήρθα εδώ,

είχα χρόνο να σκεφτώ.

81

00:07:26,732 --> 00:07:27,896

Να αναλογιστώ

82

00:07:28,932 --> 00:07:31,889

για τον χρόνο που χάθηκε

στην υπόθεση της Λάιλα.

83

00:07:33,012 --> 00:07:34,910

Τομείς που είναι ακόμα ανοιχτοί

84

00:07:36,243 --> 00:07:39,296

και δεν έχουν ερευνηθεί ακόμα.

85

00:07:39,872 --> 00:07:42,702

Δεν ήρθα εδώ για να σου εξηγηθώ, Ρόμπερτ.

86

00:07:43,216 --> 00:07:45,089

Γιατί είσαι εδώ, Ο'Κόννορ;

87

00:07:47,301 --> 00:07:48,301

Εντάξει.

88

00:07:48,610 --> 00:07:51,090

-Θέλω να μάθω.

-Θέλεις να μάθεις τι έγινε;

89

00:07:51,620 --> 00:07:53,343

Θέλω να μάθω γιατί το έκανες.

90

00:07:53,799 --> 00:07:55,410

-Φυσικό ένστικτο.

-Βλακείες.

91

00:07:55,730 --> 00:07:58,115

Ήξερες τα κίνητρα και τις προθέσεις σου.

92

00:07:58,709 --> 00:08:01,628

Σου είπα να μην παρέμβεις
στην αστυνομική έρευνα.

93

00:08:01,816 --> 00:08:03,497

Ότι το χειρίζομασταν.

94

00:08:03,900 --> 00:08:07,530

Η λέξη χειρίζομαι
δεν υπάρχει στο λεξιλόγιο σου, Ο'Κόννορ.

95

00:08:09,822 --> 00:08:14,025

Είχατε τα αποδεικτικά στοιχεία
και τον δολοφόνο σε κοινή θέα.

96

00:08:14,585 --> 00:08:17,379

Ωστόσο, δηλώσες “Επικράτησε η άγνοια”.

97

00:08:18,230 --> 00:08:19,307

Ή έτσι μου είπαν.

98

00:08:19,813 --> 00:08:21,820

Και τι σημαίνει αυτό;

99

00:08:27,288 --> 00:08:28,694

Ξέρεις κάτι, Ρόμπερτ;

100

00:08:29,463 --> 00:08:32,413

Τον τελευταίο χρόνο
μου ήσουν ένας κακός μπελάς.

101

00:08:33,019 --> 00:08:34,619

Προσπάθησα να σε καταλάβω.

102

00:08:34,856 --> 00:08:37,962

Προσπάθησα να σου εξηγήσω
τη δυσκολία της κατάστασης.

103

00:08:38,244 --> 00:08:41,310

Άλλα δεν καταλάβαινες ούτε τότε,
ούτε και τώρα.

104

00:08:42,236 --> 00:08:43,410

Άκου, λοιπόν.

105

00:08:44,782 --> 00:08:47,716

Οι πράξεις σου

δεν είχαν σχέση με τη δικαιοσύνη.

106

00:08:48,387 --> 00:08:51,496

Και όσο κι αν προσπάθησες

να τις δικαιολογήσεις

107

00:08:51,714 --> 00:08:53,447

εσύ, από όλους, Ρόμπερτ

108

00:08:53,665 --> 00:08:57,198

δεν μπορείς να ακροβατείς

στη γραμμή του καλού και του κακού.

109

00:08:57,456 --> 00:09:00,401

Μην μου κάνεις κήρυγμα

για το καλό και το κακό.

110

00:09:01,506 --> 00:09:03,710

Μην κάνεις διάκριση μεταξύ των δύο.

111

00:09:04,142 --> 00:09:07,115

Το καλό και το κακό

ισορροπούν σε μια λεπτή γραμμή.

112

00:09:08,004 --> 00:09:11,810

Και πολύ συχνά το κακό το διαπερνάει

113

00:09:12,828 --> 00:09:15,414

το μολύνει, εμποδίζει τις ρίζες του.

114

00:09:16,122 --> 00:09:18,735

Και είσαι το ιδανικό παράδειγμα, Ρόμπερτ.

115

00:09:19,161 --> 00:09:23,596

Πες μου. Σε τι διαφέρεις

από το κάθαρμα εκεί έξω;

116

00:09:24,012 --> 00:09:25,923

-Πρόσεχε, Ο'Κόννορ.

-Γιατί;

117

00:09:26,335 --> 00:09:28,616

Επειδή δεν σου αρέσουν αυτά που ακούς;

118

00:09:28,848 --> 00:09:31,915

Επειδή κατά βάθος

ξέρεις την αλήθεια των πράξεων σου;

119

00:09:35,355 --> 00:09:38,996

Πιστεύω πως κατά βάθος

ξέρεις πως αυτό που έκανες είναι λάθος.

120

00:09:39,258 --> 00:09:43,505

Και δεν αντέχεις να ζείς με το γεγονός

ότι δύο λάθη δεν κάνουν ένα σωστό.

121

00:09:43,740 --> 00:09:46,487

Και προσπάθησες

να διορθώσεις τα παλιά σου λάθη

122

00:09:46,701 --> 00:09:49,838

που επέτρεψες να σου πάρουν την κόρη σου.

123

00:09:50,012 --> 00:09:53,724

Πώς τόλμας να φέρεσαι
σαν να είσαι ανώτερος μου.

124

00:09:54,339 --> 00:09:56,739

Μιλάς για αυτό το πέπλο του σκότους.

125

00:09:57,193 --> 00:09:58,505

Αυτό το βάρος.

126

00:09:59,096 --> 00:10:01,816

Δεν έχεις ιδέα

127

00:10:03,585 --> 00:10:04,891

τι είναι σκότος.

128

00:10:06,058 --> 00:10:08,025

Ή τι είναι πραγματικός πόνος.

129

00:10:09,216 --> 00:10:12,160

Να αρπάζουν την κόρη σου

από το πλευρό σου.

130

00:10:15,507 --> 00:10:17,500

Κουβαλάω αυτό το βάρος κάθε μέρα.

131

00:10:20,058 --> 00:10:21,418

Και απέτυχα.

132

00:10:22,406 --> 00:10:23,499

Ως ο άνθρωπος της.

133

00:10:25,346 --> 00:10:27,103

Απέτυχα ως πάτερρας της.

134

00:10:30,012 --> 00:10:32,197

Δεν είμαι άγιος, Ο'Κόννορ.

135

00:10:32,713 --> 00:10:34,619

Δεν ισχυρίστηκα ποτέ ότι ήμουν.

136

00:10:35,592 --> 00:10:38,781

Αλλά το να σκοτώσω τον άνδρα,

137

00:10:39,311 --> 00:10:41,578

που βίασε και σκότωσε την κόρη μου

138

00:10:43,323 --> 00:10:46,892

δεν θα απολογηθώ ποτέ για αυτό.

139

00:10:51,505 --> 00:10:55,498

Δεν ζητάω συγχώρεση από εσένα.

140

00:10:56,556 --> 00:10:59,721

Ούτε ζητάω συγχώρεση από τον νόμο.

141

00:11:01,803 --> 00:11:05,130

Άλλα όταν έμαθα ότι ο άνδρας

που έμενε απέναντι μου

142

00:11:05,784 --> 00:11:07,598

ήταν γνωστός βιαστής,

143

00:11:08,690 --> 00:11:09,810

ήρθα σε εσένα.

144

00:11:10,712 --> 00:11:12,013

Και το είπα σε σένα.

145

00:11:14,510 --> 00:11:18,190

Και δεν ήθελες να μάθεις.

Κι ακόμα δεν θέλεις να μάθεις.

146

00:11:22,203 --> 00:11:25,070

Έπρεπε να πάρω

την κατάσταση στα χέρια μου.

147

00:11:27,593 --> 00:11:31,989

Ήταν ηθική μου υποχρέωση

148

00:11:33,155 --> 00:11:37,010

να κυνηγήσω αυτό το κάθαρμα

όπως κυνήγησε τη Λίλα μου.

149

00:11:40,130 --> 00:11:42,130

Και τότε προέκυψε η ευκαιρία μου.

150

00:11:43,501 --> 00:11:46,501

Όταν τα άστρα ευθυγραμμίστηκαν.

151

00:11:54,218 --> 00:11:55,998

Του έσπασα το γαμημένο κεφάλι.

152

00:12:00,432 --> 00:12:02,566

Μιλάς για δικαιοσύνη, Ο'Κόννορ.

153

00:12:06,422 --> 00:12:08,802

Κι όμως, βρισκόμαστε εδώ ένα χρόνο μετά.

154

00:12:10,411 --> 00:12:12,211

Και το σκότος παραμένει.

155

00:12:13,437 --> 00:12:15,370

Κι η δικαιοσύνη δεν επικρατεί.

156

00:12:19,129 --> 00:12:21,703

Θέλω δικαιοσύνη για τη Λίλα μου.

157

00:12:23,749 --> 00:12:27,085

Μπορεί να μην συμφωνείς
με τη δική μου μορφή δικαιοσύνης.

158

00:12:27,509 --> 00:12:29,709

Αλλά η δικαιοσύνη παραμένει η ίδια.

159

00:12:32,089 --> 00:12:34,022

Οφθαλμός αντί οφθαλμού, Ο'Κόνορ.

160

00:12:35,017 --> 00:12:36,697

Πληρώνω τις αμαρτίες μου.

161

00:12:58,268 --> 00:12:59,268

Τι είναι αυτό;

162

00:13:00,108 --> 00:13:01,108

Διάβασε το.

163

00:13:09,322 --> 00:13:10,362

Ρέιμοντ Μπράουν

164

00:13:11,442 --> 00:13:14,288

Αυτός που ισχυρίστηκες
ότι απήγαγε την κόρη σου.

165

00:13:15,683 --> 00:13:18,279

Μετά τη μικρή σου
εκστρατεία για δικαιοσύνη

166

00:13:18,815 --> 00:13:21,481

κάναμε ιατροδικαστική έρευνα
στο σπίτι του.

167

00:13:23,519 --> 00:13:26,205

Πήραμε το DNA
και τα δακτυλικά του αποτυπώματα

168

00:13:26,510 --> 00:13:31,563

για να τα ταυτοποιήσουμε με δείγματα
και σημάδια από το σώμα της Λάιλα.

169

00:13:35,712 --> 00:13:37,232

Δεν ταυτοποιήθηκαν.

170

00:13:46,790 --> 00:13:47,790

Όχι.

171

00:13:48,243 --> 00:13:50,243

Συγχαρητήρια κύριε Γκάλαχερ.

172

00:13:51,010 --> 00:13:52,944

Σκοτώσατε έναν αθώο άνθρωπο.

173

00:13:59,118 --> 00:14:01,118

Για αυτό ήρθα σήμερα εδώ.

174

00:14:02,811 --> 00:14:05,897

Είναι η τελευταία φορά
που θα σας δω, κύριε Γκάλαχερ.

175

00:14:06,143 --> 00:14:07,823

Ο χρόνος μου εδώ τελείωσε.

176

00:14:08,536 --> 00:14:11,336

Ένα άλλο όργανο
θα επιβλέπει την υπόθεση τώρα.

177

00:14:21,013 --> 00:14:23,713

Λέτε ότι δεν καταλαβαίνω
τον πραγματικό πόνο.

178

00:14:24,123 --> 00:14:25,990

Κάνετε λάθος, κύριε Γκάλαχερ.

179

00:14:27,400 --> 00:14:29,466

Ξέρω πολύ καλά αυτόν τον πόνο.

180

00:14:29,986 --> 00:14:32,410

Και την ενοχή
που βαρύνει τους ώμους σου.

181

00:14:34,283 --> 00:14:36,016

Γιατί και εγώ έχασα έναν γιο.

182

00:14:37,819 --> 00:14:40,506

Είναι ο κύριος λόγος
που ανέλαβα την υπόθεση.

183

00:14:40,982 --> 00:14:44,228

Καταλαβαίνω αυτόν τον πόνο
και την οδύνη πάρα πολύ καλά.

184

00:14:44,722 --> 00:14:48,908

Αλλά δεν επέτρεψα τα συναισθήματά μου
να γίνουν πράξεις, κύριε Γκάλαχερ.

185

00:14:49,626 --> 00:14:54,003

Γιατί ήξερα αν το έκανα,
αν βυθιζόμουν στο σκότος σας

186

00:14:54,775 --> 00:14:58,324

δεν θα υπήρχε επιστροφή,
ούτε φως στο τέλος του τούνελ.

187

00:14:59,306 --> 00:15:02,611

Μόνο ο πόνος του παιδιού σου
να φωνάζει για δικαιοσύνη.

188

00:15:22,215 --> 00:15:25,203

Ελπίζω η οικογένειά σου
να δικαιωθεί, Ρόμπερτ.

189

00:15:27,429 --> 00:15:29,421

Να βρει ηρεμία.

190

00:15:30,800 --> 00:15:32,867

Και η νεαρή Λάιλα να βρει ηρεμία.

191

00:15:35,506 --> 00:15:37,423

Δεν είσαι ο κακός της υπόθεσης.

192

00:15:39,006 --> 00:15:41,920

Απλώς έχασες περισσότερα

από όσα θα έπρεπε.

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ

1. Η ταινία

Η ταινία μικρού μήκους *Ninety Seconds* (2020) είναι μια ψυχολογική ταινία που διαδραματίζεται στη Βόρεια Ιρλανδία και συγκεκριμένα στην πόλη Μπέλφαστ. Η διάρκεια της είναι 17 λεπτά και γράφτηκε και σκηνοθετήθηκε από τον Kevin J. Mc Corry, ο οποίος έχει ασχολείται συστηματικά με τη σκηνοθεσία ταινιών μικρού μήκους. Έχει προταθεί για 13 βραβεία σε διάφορα κινηματογραφικά φεστιβάλ εκ των οποίων έχει κερδίσει δύο για «Best Thriller» στο Paris Play Film Festival και «Honourable Mention Winner & Honourable Mention Duo Winner» στα βραβεία The Los Angeles Film Awards (Mc Corry, n.d.). Στην ταινία υπάρχουν δύο πρωταγωνιστές και μια αφηγήτρια καθώς το μεγαλύτερο και βασικό μέρος της ταινίας λαμβάνει χώρα σε ένα δωμάτιο. Ο σκηνοθέτης μέσα από αυτή την απλή δομή και τον διάλογο μεταξύ των χαρακτήρων καταφέρνει να δημιουργήσει μια συναισθηματική ένταση ώστε να ανακαλύψει τις προσωπικότητες και το παρελθόν τους.

2. Τεχνικές προδιαγραφές

Όλοι οι υπότιτλοι δημιουργήθηκαν μέσω του δωρεάν λογισμικού Subtitle Edit. Η δημιουργία του πρωτότυπου ενδογλωσσικού αρχείου χρονισμένων υποτίτλων έγινε εξ ακοής. Βάσει αυτού του αρχείου έγινε και η μετάφραση. Το βίντεο ήταν διαθέσιμο στην πλατφόρμα Youtube σαν αρχείο Mp4 και χρειάστηκε να μετατραπεί σε αρχείο Avi ώστε να υποστηριχθεί από το λογισμικό. Τα αρχεία των υποτίτλων είναι σε μορφή Srt. Το πρωτότυπο αρχείο αποτελείται από 205 υπότιτλους ενώ το μεταφρασμένο υστέρη από κάποιες συμπυκνώσεις από 192. Η γραμματοσειρά που χρησιμοποιήθηκε και στα δύο αρχεία είναι η Arial με μέγεθος γραμματοσειράς το 10.

Στην ταινία υπάρχουν δύο σκηνές. Στην πρώτη δεν υφίσταται καμία αλλαγή πλάνου (shot change) ενώ ακούγεται μόνο η φωνή μιας αφηγήτριας ραδιοφώνου. Σε αυτήν την περίπτωση χρησιμοποιήθηκε το κείμενο με πλάγια γραφή, ενώ σε ένα σημείο που κατά τη διάρκεια της ομιλίας υπήρχε κείμενο στην οθόνη (text on screen) προτιμήθηκε η μετάφραση της ομιλίας καθώς είχε μεγαλύτερη προτεραιότητα. Εδώ η μεγαλύτερη δυσκολία υπήρξε η ταχύτητα της ομιλίας της αφηγήτριας καθώς και ο περιορισμός των χαρακτήρων ανά υπότιτλο.

Σε αντίθεση με την πρώτη σκηνή, η δεύτερη διαδραματίζεται σε ένα δωμάτιο σε έναν αντίλογο μεταξύ των δύο πρωταγωνιστικών χαρακτήρων. Ο αστυνομικός ερευνητής Ο'Κόννορ και ο φυλακισμένος πατέρας Ρόμπερτ Γκάλαχερ. Σε αυτήν τη σκηνή υπάρχουν πολλαπλές αλλαγές πλάνου, δυσκολία στην κατανόηση λόγω της τοπικής προφοράς και μερικές φορές της χαμηλής έντασης της φωνής των ηθοποιών. Τέλος, παρόλο που και εδώ υπήρχε κείμενο στην οθόνη στην αρχή της σκηνής δεν αποδόθηκε διότι δεν φαινόταν καθαρά.

3. Ο σκοπός

Όπως προαναφέρθηκε η ταινία απεικονίζει ένα κοινωνικό θέμα που μπορεί εύκολα να αγγίξει και είναι γνώριμο στο ελληνικό κοινό. Εστιάζει στην απαγωγή, τον βιασμό και τη δολοφονία ενός ανήλικου κοριτσιού και στις πράξεις που προέβη ο πατέρας της ώστε να βρει δικαιοσύνη. Παρόλα αυτά, οι ταινίες μικρού μήκους δεν είναι ιδιαίτερα δημοφιλείς στην Ελλάδα. Ακόμη αξίζει να σημειωθεί η επανειλημμένη χρήση μεταφορικού λόγου από τους δυο βασικούς χαρακτήρες και το πώς θα αποδοθεί ώστε να αντιληφθεί από το κοινό-στόχος. Επιπρόσθετα, χρήζουν προσοχής και οι ύβρεις και το πώς θα αντιμετωπιστούν ανάλογα με το συγκεκριμένο και τη σοβαρότητα τους. Έτσι, σκοπός είναι η μετάφραση να έχει κυρίως μια συναισθηματική απήχηση στο κοινό ώστε να καταλάβει την ψυχρότητα των χαρακτήρων.

4. Το οπτικοακουστικό κείμενο

Για την ανάλυση των υποτίτλων θα ήταν χρήσιμο να γίνει μια μικρή αναφορά στη φύση του οπτικοακουστικού κειμένου. Σύμφωνα με τους Beaugrande και Dressler (όπως αναφέρονται στην Σοκόλη, 2006), χρησιμοποιούνται δυο κανάλια επικοινωνίας: το οπτικό και το ακουστικό. Επιπλέον, σημαντικά είναι και τα μη λεκτικά στοιχεία καθώς συμβαδίζουν με τα λεκτικά και αποτελούν κύριο παράγοντα κατά τη μετάφραση. Τέλος, η μετάδοση μέσω της οθόνης και η φύση του ως μαγνητοσκοπημένο υλικό (συνδυασμός εικόνας και ήχου) είναι αυτό που δίνει όλο το νόημα στην οπτικοακουστική μετάφραση καθώς δεν μπορεί να κριθεί η ποιότητα τέτοιων μεταφράσεων χωρίς την παρουσία του βίντεο και του σεναρίου μιας ταινίας. Έτσι, έπρεπε να ληφθούν υπόψιν όλοι αυτοί οι παράγοντες κατά τη δημιουργία του αρχείου υποτίτλων και τη μετέπειτα μεταφραστική διαδικασία.

5.Κανόνες, χωρισμός και συμπύκνωση υποτίτλων

5.1 Πρωτότυπο αρχείο

Με βάση τα παραπάνω κριτήρια έγινε και η δημιουργία του πρωτότυπου αρχείου (template). Σύμφωνα με την Georgakopoulou (2006) αυτή είναι μια συνήθης πρακτική που χρησιμοποιείται παγκοσμίως για τη μετάφραση υποτίτλων καθώς παρέχεται ήδη το κείμενο χρονισμένο και διευκολύνει πολλούς μεταφραστές που δεν είναι φυσικοί ομιλητές της γλώσσας καθώς μπορεί να αντιμετωπίσουν δυσκολίες στην εξ ακοής μετάφραση. Με αυτόν τον τρόπο, επιταχύνεται και η διαδικασία της μετάφρασης.

Όλοι υπότιτλοι τοποθετήθηκαν με στοίχιση στο κέντρο εφόσον εκεί βρίσκεται το επίκεντρο της δράσης και στο κάτω μέρος της οθόνης ώστε να μην επεμβαίνουν αισθητικά στην ταινία, ενώ το χρώμα τους ήταν λευκό για να μην κουράζεται το μάτι του θεατή όπως αναφέρεται στον Karamitroglou (1998). Ο ίδιος προτείνει μια παύση 1/4 του δευτερολέπτου ανάμεσα στους διαδοχικούς υπότιτλους για να μην επικαλυφθούν οι υπότιτλοι και να συνειδητοποιήσει ο εγκέφαλος την εξαφάνιση του ενός και την εμφάνιση του άλλου.

Όσον αφορά τον χωρισμό των υποτίτλων, διότι υπήρξε το πρότυπο για τη μετάφραση, δεν μπορούσαν να παραληφθούν λέξεις. Έτσι, το αρχείο κατέληξε να έχει μεγαλύτερες περιόδους και περισσότερους υποτίτλους. Όπως είναι φυσικό, δεν μπορούσαν όλοι οι υπότιτλοι να χωρέσουν σε μια σειρά. Σε αυτές τις περιπτώσεις ο χωρισμός των προτάσεων έγινε με συντακτική προτεραιότητα και όχι ανά λέξεις.

Παράδειγμα:

(7)

*<i>It is believed,
she went missing last night.</i>*

Όπως αναφέρει και ο d'Arcais στη (Perego, 2008) οι θεατές αναλύουν τα κείμενα κατά τη σύνταξη και αναγνωρίζουν συγκεκριμένες συντακτικές δομές για αυτό και είναι θεμιτό να τίθεται σε προτεραιότητα η πληρότητα του νοήματος. Επιπλέον, υποστηρίζει ο Karamitroglou (1998), πως η καλύτερη πρακτική θα ήταν ο χωρισμός να γίνεται στον υψηλότερο συντακτικό κόμβο (syntactic node) και η μεγαλύτερη πληροφορία να βρίσκεται στη δεύτερη γραμμή. Όπως και στο παραπάνω παράδειγμα. Υπήρξαν όμως περιπτώσεις που λόγω των χωροχρονικών περιορισμών χρειαζόταν παραπάνω από έναν υπότιτλο για να ολοκληρωθεί μια περίοδος ή ένα νόημα. Σε αυτήν την περίπτωση, οι οδηγίες του Netflix ορίζουν να μην μπουν τα αποσιωπητικά παρά μόνο εάν υπάρξουν παύσεις άνω των δύο δευτερολέπτων ή αν διακοπεί η σκέψη του ομιλητή και μόνο στο τέλος του πρώτου υποτίτλου. Τέλος, σύμφωνα με τις ίδιες οδηγίες, όπου υπήρξε αναφορά στα λόγια τρίτου χρησιμοποιήθηκαν διπλά ανωφερή εισαγωγικά.

Εδώ παρατίθενται και οι περιπτώσεις που προαναφέρθηκαν:

1^η περίπτωση – Μακρόχρονη περίοδος:

(199)

*Because I knew that if I did,
if I became woven into your blackness*

(200)

*then there would be no return,
no light at the end of the tunnel.*

2^η περίπτωση – Παύση:

(44)

But this case...

(45)

to think that I was hopeful,

(46)

that we had a chance.

3^η περίπτωση – Διακοπή της σκέψης:

(85)

You know we have finite resources

and that certain things must...

(86)

Some are given more priority over others.

4^η περίπτωση – Αναφορά στα λόγια τρίτου:

(106)

Yet, you stated “Ignorance prevailed”.

Η διαδικασία της συμπύκνωσης των υποτίτλων ήταν πιο πολύπλοκη και δύσκολη σε σχέση με του αρχείου της μετάφρασης διότι έπρεπε να καταγραφούν όλα αυτολεξεί. Αυτός είναι και ο λόγος που υπάρχει διαφορά στον χρονισμό και τον αριθμό των υποτίτλων ανάμεσα στα δύο. Ωστόσο, υπήρξαν μερικές αλλαγές κατά τις αναθεωρήσεις του αρχείου όπου ήταν εφικτό.

Παράδειγμα 1 – Αρχική έκδοση:

(10)

<i>However, there has been no sighting</i>

(11)

<i>of the child so far.</i>

Παράδειγμα 2 – Τελική έκδοση:

(10)

<i>However, there has been no sighting

of the child so far.</i>

Στις περιπτώσεις που στον ίδιο υπότιτλο υπήρχαν ομιλίες και των δύο πρωταγωνιστών, δηλαδή διάλογος, έγινε χρήση της παύλας διαλόγου χωρίς κενά (Karamitroglou, 1998).

Παράδειγμα:

(98)

-I want to know.

-You wanna know what happened?

Τέλος, όσον αφορά τις αλλαγές πλάνου (shot change), το Netflix ορίζει πως εάν ο διάλογος συνεχίζει μετά την αλλαγή πλάνου τότε ο υπότιτλος μπορεί να συνεχιστεί και μετά. Διαφορετικά θα πρέπει να υπάρχουν δύο καρέ (frames) διαφορά εάν υπότιτλος τελειώνει πριν την αλλαγή πλάνου ή να αρχίζει ένα καρέ μετά την αλλαγή.

5.2 Μεταφρασμένο αρχείο

Στον παρόν αρχείο η μετάφραση έγινε με βάση τις οδηγίες του Netflix που ορίζουν 16 χαρακτήρες ανά δευτερόλεπτο και μέγιστο 42 χαρακτήρες ανά γραμμή με όριο τις δύο γραμμές. Όπως σχολιάστηκε και προηγουμένως, το μεταφρασμένο αρχείο έχει λιγότερους υπότιτλους εν αντιθέσει με το πρωτότυπο. Ο βασικός λόγος είναι διότι χρησιμοποιήθηκε η στρατηγική της συμπίκνωσης (condensation). Σύμφωνα με την Γουλέτη (2006), αυτές οι τακτικές έχουν μεγάλη σημασία στη μεταφραστική διαδικασία καθώς η απόλυτη προσκόλληση στο πρότυπο κείμενο δεν θα φέρει τα κατάλληλα αποτελέσματα για το μήνυμα που θα μεταδοθεί κοινό-στόχος. Οι υπότιτλοι θα πρέπει να μεταφέρουν όσο το δυνατό μεγαλύτερη πληροφορία σε όσο το δυνατό λιγότερο χώρο. Συνεπώς, χρησιμοποιούνται κατά κόρον στον κλάδο του υποτιτλισμού. Όπως αναφέρει και η Κοναζιζ στη (Massidda, 2012, p. 66) υπάρχουν επίπεδα του λόγου που είναι ουσιώδη και δεν μπορούν να παραλειφθούν (indispensable), επίπεδα που μπορούν να συμπτυκνωθούν (partly dispensable) και επίπεδα που μπορούν να μην αναφερθούν καθόλου (dispensable) όπως επαναλήψεις, επιφωνήματα, λέξεις με φαιτική λειτουργία ή ακόμα και λέξεις που είναι γνωστές παγκοσμίως και δεν χρειάζονται αναφορά (λ.χ. Okay).

Παράδειγμα 1 – Συμπύκνωση:

(201)

I truly hope that one day

your family will get justice, Robert.

(188)

Ελπίζω η οικογένειά σου

να δικαιωθεί, Ρόμπερτ.

Παράδειγμα 2 – Παράλειψη:

(25)

I seek the reasons why.

(26)

I seek answers for the obstacles in life.

(19)

Αναζητώ τους λόγους.

(20)

Απαντήσεις για τα εμπόδια της ζωής.

Για το υπόλοιπο κομμάτι του χωρισμού των υποτίτλων τηρήθηκαν οι τακτικές που αναφέρονται και στο πρωτότυπο (αποσιωπητικά, παύλες διαλόγου, διπλά ανωφερή εισαγωγικά). Η μόνη διαφορά εδώ ήταν η αλλαγή του διαχωριστικού χιλιάδων στους αριθμούς. Σύμφωνα με τις οδηγίες, όλοι οι αριθμοί πάνω από το δέκα αναγράφονται αριθμητικά εκτός αν είναι στην αρχή της πρότασης. Έπρεπε, λοιπόν, να προσαρμοστεί ανάλογα με το κοινό στο οποίο απευθυνόταν.

Παράδειγμα:

(80)

Did you know that on average

(81)

140,000 children are reported missing

every year in the UK

(70)

Ήξερες ότι κατά μέσο όρο

(71)

140.000 παιδιά δηλώνονται ως αγνοούμενα

κάθε χρόνο στο Ηνωμένο Βασίλειο

6. Μεταφραστικές δυσκολίες

Κατά τη μετάφραση των ταινιών γεννάται πάντα το ερώτημα της επιλογής της κατάλληλης μεταφραστικής στρατηγικής. Βέβαια, αυτή εξαρτάται από το είδος της ταινίας καθώς άλλες ανάγκες έχει μια κωμική ταινία που έχει αντιπροσωπεύει σε μεγάλο βαθμό τα πολιτισμικά στοιχεία και το πώς αντιλαμβάνεται το χιούμορ μια κουλτούρα και άλλες μια ταινία δράσης που έχει σύντομους διαλόγους και γρήγορες αλλαγές σκηνών ώστε να μην αποσπάται ο θεατής από τη δράση. Είναι αδύνατο διατηρηθεί η προφορικότητα και τα προσωπικά χαρακτηριστικά του λόγου κατά τη μεταφορά του στον γραπτό αναφέρει η Γουλέτη (2006). Αυτή η διαδικασία πάντα θα δημιουργεί επιπλέον δυσκολίες στους μεταφραστές.

Στην περίπτωση του *Ninety Seconds* υπάρχουν εκτενείς διάλογοι, μονόλογοι και αντίλογοι μεταξύ των χαρακτήρων. Ακόμη συναντάται έντονη χρήση της μεταφορικής γλώσσας. Με βάση αυτά τα στοιχεία οι δυσκολίες κατηγοριοποιήθηκαν σε: πολιτισμικά στοιχεία (ιδιωματισμοί-γλωσσικές ποικιλίες) και διαχείριση των βωμολογιών και αντιμετώπιση της μεταφορικής χρήσης της γλώσσας.

6.1 Πολιτισμικά στοιχεία και διαχείριση των βωμολογιών

Τα πολιτισμικά στοιχεία αντιπροσωπεύουν την κουλτούρα της γλώσσας-πηγής. Ο Γραμμενίδης στη (Κωστοπούλου, 2008) επισημαίνει δύο κυρίαρχες στρατηγικές την οικειοποίηση και τον ξενισμό. Η πρώτη συνήθως συνδέεται με την συμμόρφωση στους εγχώριους κανόνες και την απαλοιφή ξενικότητας της γλώσσας-πηγής σε επίπεδο που παραποιείται η κουλτούρα της. Στον αντίποδα βρίσκεται ο ξενισμός που σέβεται τις πολιτισμικές διαφορές ανάμεσα στις κουλτούρες και φέρνει τον αναγνώστη πιο κοντά στη γλώσσα-πηγή. Στη συγκεκριμένη ταινία το μεγαλύτερο μέρος της κουλτούρας απεικονίζονται από ιδιωματισμούς και ύβρεις.

Για τη διαχείριση των ιδιωματισμών χρησιμοποιήθηκαν οι έννοιες της αντιστοιχίας και της ισοδυναμίας. Η πρώτη συγκρίνει τις γλώσσες και προσπαθεί να βρει ομοιότητες και διαφορές μεταξύ τους σε συντακτικό, λεξιλογικό και σημασιολογικό επίπεδο. Από την άλλη πλευρά, η ισοδυναμία επιλέγει τα ίδια στοιχεία (συντακτικά, σημασιολογικά, λεξιλογικά) που λειτουργούν με παρόμοιο τρόπο με το πρωτότυπο (Γραμμενίδης et al, 2015).

Παράδειγμα 1 – Αντιστοιχία:

(87)

Don't you play that card with me.

(77)

Μην μου παίζεις αυτό το χαρτί.

Παράδειγμα 2 – Ισοδυναμία:

(110)

For the past year

you've been a pain in my ass.

(100)

Τον τελευταίο χρόνο

μου ήσουν ένας κακός μπελάς

Η διαχείριση των υβριστικών λέξεων θέλει μεγάλη προσοχή κατά τον υποτιτλισμό καθώς σε πολλούς πολιτισμούς θεωρούνται θέματα ταμπού. Η Κωστοπούλου-Δίγκα (2011, p. 96) προτείνει τρεις στρατηγικές: να παραλειφθεί η γλωσσική ποικιλία, να περιοριστεί το συναισθηματικό φορτίο των λέξεων ή να αποδοθούν με τον ίδιο τρόπο. Βέβαια, όλα αυτά εξαρτώνται από το κοινό-στόχος αλλά και από το ύφος, το είδος της ταινίας ή της σκηνης και τον σεναριογράφο. Επιπρόσθετα, μεγάλο ρόλο παίζει και η υφολογική ένταση της λέξης. Στη συγκεκριμένη ταινία δεν παραλήφθηκε καμία βωμολοχία διότι ήταν σημαντικές για τη διατήρηση του ύφους της ταινίας.

Παρακάτω παρατίθενται οι στρατηγικές που τηρήθηκαν:

Παράδειγμα 1 – Χρήση ήπιας λέξης:

(160)

I made it my moral responsibility

(161)

to hunt that bastard

the way he hunted my Lila.

(147)

Ήταν ηθική μου υποχρέωση

(148)

να κυνηγήσω αυτό το κάθαρμα

όπως κυνήγησε τη Λίλα μου.

Εδώ η λέξη *bastard* αποτελεί ταμπού και είναι ιδιαίτερα έντονη για το ελληνικό κοινό. Για αυτόν τον λόγο αντικαταστάθηκε με την πιο ήπια λέξη *κάθαρμα*. Η ίδια στρατηγική εφαρμόστηκε και στο παρακάτω απόσπασμα.

Παράδειγμα 2 – Χρήση ήπιας λέξης:

(66)

*Promising myself I would find
the son of the bitch who did this*

(67)

and make him pay.

(58)

*Υποσχέθηκα στον εαυτό μου
πως θα έβρισκα αυτό το κάθαρμα*

(59)

και θα τον έκανα να πληρώσει.

Παράδειγμα 3 – Χρήση εντονότερης λέξης/ίδιας έντασης:

(164)

I smashed his fucking head in.

(151)

Του έσπασα το γαμημένο κεφάλι.

Σε αυτό το σημείο το ύφος του πρωταγωνιστή απαιτούσε να διατηρηθεί η ένταση της λέξης.

6.2 Αντιμετώπιση της μεταφορικής χρήσης της γλώσσας

Και εδώ οι δυσκολίες αντιμετωπίστηκαν με παρόμοιο τρόπο.

Παράδειγμα 1 – Αντιστοιχία:

(54)

*As if a veil of darkness
had descended over the case.*

(47)

*Σαν να είχε καλύψει την υπόθεση
ένα πέπλο σκότους.*

Διατηρήθηκε η κυριολεκτική σημασία των λέξεων καθώς βρίσκει εύκολα αντιστοιχία και απήχηση και στο ελληνικό κοινό.

Παράδειγμα 2 – Ισοδυναμία:

(193)

And the burden of guilt

perching on your shoulders.

(180)

Και την ενοχή

που βαρύνει τους ώμους σου.

Το ρήμα *perch* (κουρνιάζω) δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί κυριολεκτικά στα ελληνικά επειδή συνυποδηλώνει θετικά συναισθήματα στο κοινό-στόχο. Για αυτόν τον λόγο αναζητήθηκε η ισοδυναμία και προτιμήθηκε η λέξη βαρύνω καθώς αυτό το νόημα θέλει να μεταφέρει ο ομιλητής.

Παράδειγμα 3 – Ισοδυναμία:

(198)

Because I knew that if I did,

if I became woven into your blackness

(185)

Γιατί ήξερα αν το έκανα,

αν βυθιζόμουν στο σκότος σας

Και πάλι η έκφραση *woven into* (πλέκω σε) δεν μπορεί να μεταφραστεί κυριολεκτικά στη γλώσσα-στόχος καθώς δεν θα έβγαζε νόημα. Η χρήση του ρήματος βυθίζομαι (βυθίζομαι στις σκέψεις, βυθίζομαι στο σκότος) είναι μια κατάλληλη λύση για το συγκεκριμένο πρόβλημα και ταιριάζει με το συγκεκριμένο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο τομέας της οπτικοακουστικής μετάφρασης έχει πολλές προκλήσεις για τους μεταφραστές ιδιαίτερα λόγω της πληθώρας των παραγόντων που πρέπει να ληφθούν υπόψιν. Ανακεφαλαιώνοντας, στη παρούσα πτυχιακή εργασία μελετήθηκαν όλα τα στάδια της διαδικασίας του υποτιτλισμού της ταινίας *Ninety Seconds*. Αναλύθηκε το είδος της ταινίας και ο σκοπός της μετάφρασης και το πώς επηρεάζει την απόδοση των υποτίτλων. Έτσι, μια ψυχολογική ταινία όπως αυτή πρέπει να επηρεάζει συναισθηματικά το κοινό.

Ιδιαίτερη έχει σημασία έχει και η επιλογή των κατάλληλων τεχνικών προδιαγραφών και το πόσο επηρεάζουν την εμπειρία του κοινού. Βέβαια, η μεγαλύτερη πρόκληση ενός υποτιτλιστή είναι να μεταφέρει όσο τον δυνατόν γίνεται την κουλτούρα της γλώσσας-πηγής με χωροχρονικούς περιορισμούς. Για αυτό αναλύθηκαν οι τεχνικές της συμπύκνωσης και του χωρισμού των υποτίτλων. Έτσι, για να επιτευχθεί ένα αποδεκτό αποτέλεσμα μπορούμε να παραλείψουμε να συμπυκνώσουμε ή να αφήσουμε αμετάφραστα κάποια στοιχεία. Όσον αφορά τον χωρισμό, αυτός πρέπει να γίνεται με συντακτική προτεραιότητα και με τέτοιο τρόπο ώστε να μην μπερδεύεται το μάτι του του θεατή.

Επιπροσθέτως, επισημάνθηκαν οι μεταφραστικές δυσκολίες και η διαχείριση των πολιτισμικών στοιχείων. Σε αυτά μπορούν να κατηγοριοποιηθούν οι βωμολοχίες και οι ιδιωματικές εκφράσεις. Όλα αυτά έχουν πολύ σημαντικό ρόλο για τη μεταφορά του ύφους και του νοήματος της ταινίας που θέλουν να μεταδώσουν ο σκηνοθέτης και ο σκηνογράφος. Το κάθε ένα έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Επομένως, συζητήθηκαν οι έννοιες της ισοδυναμίας και της αντιστοιχίας που χρησιμοποιήθηκαν κατά κόρον κατά τη μεταφραστική διαδικασία. Προσοχή χρήζει και η αντιμετώπιση του υβρεολογίου για να μην προσβληθεί ο θεατής. Για αυτό πολλές φορές αντικαθίστανται από πιο ήπιες λέξεις. Τέλος, ιδιαίτερη σημασία έχει και η διαχείριση της μεταφορικής χρήσης της γλώσσας. Εδώ χρησιμοποιήθηκαν πάλι οι έννοιες της ισοδυναμίας και της αντιστοιχίας ώστε να οικειοποιηθεί ο λόγος και να γίνει όσο τον δυνατόν πιο κατανοητός από τον δέκτη χωρίς να χαθεί το αρχικό νόημα.

Συμπερασματικά, ο υποτιτλισμός μιας ταινίας επηρεάζει σημαντικά την κινηματογραφική εμπειρία των θεατών και απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή και ευαισθησία στη πολιτισμική διαφορετικότητα της ταινίας και του κοινού αλλά και στην τήρηση και την εφαρμογή των κατάλληλων τεχνικών για τη δημιουργία του καλύτερου εφικτού αποτελέσματος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γουλέτη, Α. (2006). Πραγματολογική Ισοδυναμία στον Υποτιτλισμό: Αντιμετώπιση ιδιοπολιτισμικών Εννοιών στη *1η Συνάντηση Νέων Μεταφρασεολόγων* “Μεταφραστικές Σπουδές και Έρευνα στην Ελλάδα.”. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα, 01-03/11/2006. Ανακτήθηκε από: <https://ikee.lib.auth.gr/record/306268/?ln=el>, τελευταία πρόσβαση στις 13/10/2023
- Γραμμενίδης, Σ., Δημητρούλια, Ξ. et al (2015). Η πολιτισμική διάσταση της μετάφρασης. Στο Γραμμενίδης, Σ., Δημητρούλια, Ξ. et al 2015. *Διεπιστημονικές προσεγγίσεις της μετάφρασης* (Κεφάλαιο 3). Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις. Ανακτήθηκε από: <https://hdl.handle.net/11419/3903>, τελευταία πρόσβαση στις 13/10/2023
- Κωστοπούλου, Α. (2008). Οι μεταφραστικές δυσκολίες στον υποτιτλισμό κινηματογραφικών ταινιών στη *1η Συνάντηση Νέων Μεταφρασεολόγων* “Μεταφραστικές Σπουδές και Έρευνα στην Ελλάδα.”. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα, 01-03/11/2006. Ανακτήθηκε από: <http://ikee.lib.auth.gr/record/312208?ln=en>, τελευταία πρόσβαση στις 13/10/2023
- Κωστοπούλου-Δίγκα, Α. (2011). *Η προβληματική της μετάφρασης στον υποτιτλισμό: Ανάλυση μεταφραστικών τεχνικών και εφαρμογές στη διδακτική των γλωσσών* [Διδακτορική Διατριβή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης]. Ανακτήθηκε από: <https://ikee.lib.auth.gr/record/128053/files/GRI-2011-7639.pdf>, τελευταία πρόσβαση στις 13/10/2023
- Σόκολη, Σ. (2006). Υποτιτλιστικές νόρμες στην Ελλάδα και στην Ισπανία στη *1η Συνάντηση Νέων Μεταφρασεολόγων* “Μεταφραστικές Σπουδές και Έρευνα στην Ελλάδα.”. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα, 01-03/11/2006. Ανακτήθηκε από: https://www.frl.auth.gr/sites/trad_congress/PDF/Sokoli.pdf, τελευταία πρόσβαση στις 13/10/2023
- Georgakopoulou, P. (2006). Subtitling and Globalisation, *The Journal of Specialised Translation*, (6). Ανακτήθηκε από: https://www.jostrans.org/issue06/art_georgakopoulou.pdf, τελευταία πρόσβαση στις 13/10/2023
- Greek timed text style guide*. Netflix. (n.d.). Ανακτήθηκε από: <https://partnerhelp.netflixstudios.com/hc/en-us/articles/235511047-Greek-Timed-Text-Style-Guide>, τελευταία πρόσβαση στις 13/10/2023
- Karamitroglou, F. (1998). A Proposed Set of Subtitling Standards in Europe, *Translation Journal*, 2 (2). Ανακτήθηκε από: <https://translationjournal.net/journal/04stndrd.htm>, τελευταία πρόσβαση στις 13/10/2023

Massidda, S. (2012). *The Italian funsubbing phenomenon* [Doctoral thesis, Università degli Studi di Sassari]. Ανακτήθηκε από:
<https://core.ac.uk/download/pdf/11693862.pdf>., τελευταία πρόσβαση στις 13/10/2023

Mc Corry, K. J. (n.d.). *Ninety Seconds*. Ανακτήθηκε από:
<https://kevinjfilmproducti.wixsite.com/ninety/awards-accolades>, τελευταία πρόσβαση στις 13/10/2023

Perego, E. (2008). Subtitles and line-breaks: Towards improved readability στο Chiaro D., Heiss C., Bucaria C. (Eds.), *Between text and image: Updating research in Screen Translation* (211–223). John Benjamins Publishing Company. Ανακτήθηκε από: https://www.researchgate.net/publication/257763212_Subtitles_and_line-breaks_Towards_improved_readability, τελευταία πρόσβαση στις 13/10/2023

Timed text style guide: Subtitle timing guidelines. Netflix. (2020). Ανακτήθηκε από:
<https://partnerhelp.netflixstudios.com/hc/en-us/articles/360051554394-Timed-Text-Style-Guide-Subtitle-Timing-Guidelines> , τελευταία πρόσβαση στις 13/10/2023

ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ

Kevin J. Mc Corry. (2020). *Ninety Seconds*. Ηνωμένο Βασίλειο.